

หัวเฉียวแพทย์แผนจีน HUACHIEW TCM

เยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่กับการรักษาแบบแผนจีน

แพทย์จีนธนกร ต้นสกุล (ฉิน รุ่ง อิน)

แผนกอายุรกรรมรีเวช-บุรุษเวช คลินิกการแพทย์แผนจีนหัวเฉียวฯ

หนึ่งในสาเหตุของภาวะมีบุตรยากก็คือ “เยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ (endometriosis)” ไม่ว่าจะ เป็นช็อคโกแลตซิสต์ (Chocolate Cyst) หรือ ภาวะมดลูกโต (Adenomyosis) ล้วนเกี่ยวข้องกับเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ สาเหตุของการเกิดช็อคโกแลตซิสต์ คือเลือดประจำเดือนไหลย้อนกลับแทนที่จะออกมาเป็นประจำเดือนแต่กลับไหลย้อนผ่านทางท่อนำไข่เข้าไปฝังตัวในอวัยวะอื่นๆ ในช่องท้อง เช่น รังไข่ ท่อนำไข่ อังเชิงกรานลำไส้ ทวารหนัก พบได้บ่อยคือช็อคโกแลตซิสต์ที่รังไข่ค่ะ โดยที่บริเวณรังไข่มีฮอร์โมนเพศ (ฮอร์โมนเอสโตรเจน) สูง ยิ่งอำนวยความสะดวกเติบโตของซิสต์ ส่วนใหญ่มักไม่พบมีอาการอะไร ตรวจเจอเมื่อทำอัลตราซาวนด์เท่านั้น ส่วนมดลูกโตเนื่องจากเยื่อบุโพรงมดลูกแทรกเข้าไปเจริญภายในกล้ามเนื้อ ทำให้ปวดท้องรุนแรงก่อนหรือระหว่างมีประจำเดือน ปวดขณะมีเพศสัมพันธ์ ทั้งสองชนิดนี้ส่งผลต่อภาวะมีบุตรยากทั้งสิ้น ดังนั้นก่อนที่จะมาปรึกษาหาวิธีที่จะวางแผนการมีบุตร โดยรักษาด้วยวิธีการแบบแผนจีน หมอก็จะแนะนำคนไข้ไปทำอัลตราซาวด์เพื่อตรวจดูว่ามดลูกมีลักษณะผิดปกติหรือไม่ค่ะ จะได้ทราบสาเหตุที่แท้จริง ก่อนที่จะวางแผนในการบำรุงรักษาต่อไป

ทางการแพทย์แผนจีนอธิบายไว้ว่า เยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดปกติที่นั่น มีสาเหตุหลักจากเลือดคั่งที่เส้นลมปราณชง (1) เทริน (2) และมดลูก และได้อธิบายเพิ่มอีก 5 สาเหตุ ดังนี้

1. **ซี(ลมปราณ)ติดขัด** ทำให้เกิดเลือดคั่ง ผู้ที่มีความเครียดหรืออารมณ์หงุดหงิดแปรปรวนอยู่เสมอ ส่งผลกระทบตบ ทำให้การหมุนเวียนของลมปราณไม่ระบาย เลือดกระจายจึงไหลเวียนไม่สะดวก นานวันจึงเกิดเป็นก้อนขึ้น
2. **ความเย็นอุดกั้นก่อให้เกิดเลือดคั่ง** ระหว่างมีประจำเดือน หรือหลังคลอดเส้นลมปราณและมดลูกจะอ่อนแอ ทำให้ง่ายต่อการรับเชื้อโรคต่างๆ ง่ายต่อการกระทบความเย็น หรือ ตากฝน หรืออยู่ในที่เย็นๆ เป็นเวลานานๆ ส่งผลให้ความเย็นมาจับตัวอุดกั้นที่บริเวณมดลูก เส้นลมปราณของมดลูก จึงเกิดเป็นก้อนขึ้น
3. **ความร้อนก่อให้เกิดเลือดคั่ง** เมื่อร่างกายมีความร้อนสูงจากการกินยาบำรุง จากอาการเจ็บป่วยหรือลมปราณดับติดขัดเป็นเวลานานเกิดความร้อนขึ้น หรือได้รับความร้อนก่อโรคขึ้น หรือทานอาหารเผ็ดจัดมากเกินไป หรือร่างกายมีความชื้นมากเกินไปจนกลายเป็นความร้อน ส่งผลให้ไปทำลายเส้นลมปราณของมดลูกเกิด เลือดออก เลือดที่ออกจะมีลักษณะเป็นหนืดข้นทำให้เป็นก้อนอุดกั้นเส้นลมปราณชงและเทริน ทำให้เกิดก้อนขึ้น
4. **ลมปราณ(ซี)อ่อนแรงก่อให้เกิดเลือดคั่ง** เมื่อลมปราณของม้ามอ่อนกำลังลง อันเนื่องมาจาก การกิน ทำงานหนักมากเกินไป หรือ หลังการป่วยหนักมานานส่งผลให้เลือดและลมปราณ(ซี) ถูกทำลายไม่เพียงพอที่ผลักดันหล่อเลี้ยงการไหลเวียนของซีเลือด
5. **ไตอ่อนแอก่อให้เกิดเลือดคั่ง** ไตอ่อนแอ มักเกิดมาจากแต่กำเนิดหรือ ทำงานหนักมากเกินไปขาดการพักผ่อน หรือมีเพศสัมพันธ์มากเกินไป ส่งผลให้ไตอ่อนกำลัง ลมปราณ(ซี) ของไตเมื่ออ่อนกำลัง พลังหยางในร่างกายไม่เพียงพอ ทำให้ความร้อนที่หมุนเวียนในร่างกายถดถอย เลือดในเส้นลมปราณจึงเหนียวข้นเกิดก้อนขึ้น

ตัวอย่างการรักษาด้วยแพทย์แผนจีน เคสที่ 1

ผู้ป่วยมาด้วยอาการประจำเดือนมานาน 10 ปี ไม่มีอาการปวดท้องประจำเดือน มีภาวะซีด รับประทานฮอร์โมนควบคุมไม่ได้ผล ปฏิเสธการฉีดยาคูม ก่อนมาพบหมอ 3 วัน ตรวจพบภาวะมดลูกโตขนาด 15*11.3*13.7mm ซีสต์ขนาด18mm จึงเข้ารับการรักษาดูด้วยแพทย์แผนจีน รับประทานยาจีนและฝังเข็ม 3 เดือน ไปตรวจซ้ำพบว่า มดลูกมีขนาดเล็กลงเหลือ 12*6.9*10.8mm ซีสต์ในรังไข่หายไปแล้ว

ตัวอย่างการรักษาด้วยแพทย์แผนจีน เคสที่ 2

ผู้ป่วยมาด้วยอาการปวดท้องประจำเดือน ไปตรวจพบซีสต์โกแลตซีสต์ที่รังไข่ข้างซ้ายประมาณ 2.7cm รับการรักษาโดยรับประทานยาจีนประมาณ 1 เดือนไปตรวจซ้ำ อาการปวดท้องประจำเดือนลดลงและตรวจไม่พบซีสต์โกแลตซีสต์

การรับประทานยาจีนหรือรักษาทางการแพทย์แผนจีนเช่นฝังเข็มในผู้ที่เป็นภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดปกติ ควรรับการรักษากจากแพทย์จีนที่มีใบประกอบโรคศิลปะเพื่อจบเฉพาะทางนรีเวช การรักษาจึงจะปลอดภัยเห็นผลควบคู่กับการรับประทานอาหารตามหลักการทางแพทย์แผนจีน

หมายเหตุ : เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาของคลินิกการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน ห้ามมิให้คัดลอกในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาตทุกกรณี

注意：这份文件的版权和知识产权属于华侨中医院，仅对外宣传和传播科普知识所用。禁止擅自用于任何形式的商业谋利。

Attention: The copyright and intellectual assets are belonged to the Hua Chiew (TCM) Clinic for public knowledge only.
It is prohibit to copy for commercial purposes in all cases without permission.

กรุงเทพฯ : เลขที่ 14 ซอยนาคเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ : 02-223-1111 ต่อ 102 โทรสาร : 02-223-1251

เปิดทำการทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์) ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.

โคราช : เลขที่ 2 ถนนมิตรภาพ (โค้งวัดศาลาลอย) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ : 044-258-555 มือถือ : 085-325-1555 / 085-325-2555

เปิดทำการทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์) ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.